

SPECIAL ATTENTION: Translation Pool.

SN
Jan 21
IX-5773 a

HUNGARY

EDUCATION
Universities

2201/a
/1000/
/1012/ ✓

RESISTANCE
Revolution

/2900/
/2910/

RUSSIANS OCCUPIED TECHNICAL UNIVERSITY

SOURCE VIENNA: An engineer from BUDAPEST, about 35 years old.

DATE OF OBSERVATION: Until December 7 1956.

ENGLISH SUMMARY: Until early December 1956 the Technical University of BUDAPEST was occupied by the Russians. They did much damage and students entering the University were arrested. The officers of the military department of the university joined the newly armed force. Lt.col. Istvan MARIAN the commander of the national-guard of the university, is unreliable.

EVALUATION COMMENT: The content of this report generally agrees with the December events. The Soviet attack against the students hostel in Bercsényi Street was reported also by other sources and eyewitnesses.

The return to Hungary from the USSR of some deportees was mentioned by several sources. However, this is the first report stating that the deportees were returned under pressure of the PRAGUE Indian Envoy. This may be so, for the PRAGUE Indian Envoy had visited Hungary in the course of December.

The existence of military chairs at universities is known from earlier items. Lt.col MARIAN is known to have held a military chair. The November 1 1956 issue of the "Győr-Sopron-megyei Hirlap" labelled him a member of the Revolutionary Military Committee. According to the January 4 1957 issue of the "Nepszabadság" he presided over a meeting for the MEFESZ students organization at the Technical university.

The names of the other teachers are not covered in our files.

A BUDAPESTI Műegyetem december elejéig az oroszok által volt megszállva. Ez alatt az idő alatt még a rektor sem mehetett be az egyetemre és azok a hallgatók, akik véletlenül mégis betévedtek, menthetetlenül az oroszok foglyai lettek. Az oroszok is elkövettek mindent, hogy az egyetemi hallgatókat ebből a célból az egyetemre csalogassák, az egyetemi tanári kar és a hallgatók viszont egymást értesítették, hogy milyen veszélyekkel jár az egyetemre való bemenetel.

Az egyetemi hallgatók különben is állandó veszélynek vannak kitéve. Az elmúlt héten például az oroszok a Bercsényi utcai diákszállót állították körül a tankjaikkal és az ottani egyetemi hallgatókat akarták elszállítani, amiben a környék közelsége és a közeli volt Standard-gyár munkásai akadályozták meg, akik a nyugati követségeket is nyomban értesítették telefonon a folyamatban lévő emberrablásról, hogy a helyszínrre kijöve személyesen győződhessenek meg arról az oroszok által tagadott tényről, hogy deportálások igenis történnek.

A műegyetemet megszálló oroszok az egyetem berendezésében is nagy kárt tettek, az értékes geodéziai műszereket összetörték, a rádió készülékeket elvitték, a pánccél-szekrényeket felválták és egyébként is sok kárt okoztak.

December 6.-án tért vissza JNGVÁRról az egyetem egyik 19 éves tisztviselője, akit az oroszok odáig elvitték és onnan az egyik ottani táborból harmincad magával India PRÁGAI követének közbenjárására hazabengedték. A vele hazaküldött fiúk már mind kopaszra voltak nyírva. Állítása szerint az indiai követ közbenjárására más táborokból is engedtek haza fiatalokat, akiknek száma összesen ezerre rug.

Sok egyetemi hallgatót a lakásukról vitték el az oroszok. Mivel az egyetem nékani hivatala az egyetemi hallgatókra vonatkozó személyi adatokat még időben biztonságba helyezte és így csak az egyetemi katonai tanszékétől szerezhették meg az oroszok a hallgatók névsorát és lakásuk adatait, feltehető, hogy a katonai tanszék látta el az oroszokat szükséges információkkal.

A katonai tanszék tisztjei ugyan a forradalom alatt a felkelők mellé álltak, a forradalom leverése után azonban az új karhatalomnál szolgálattételre jelentkeztek. A forradalom alatti szereplésük is sok esetben kötes volt.

MARIAN István alezredes például, aki a forradalom előtt vad kommunista volt és feljelentései útján több embernek kitorpte a nyakat, a forradalom leverése után is egy darabig még bejárt a munkahelyére, amit aligha tett volna meg, ha a forradalom alatti szereplésével nem biztosította volna be magát KADARék felé is. Ő egyébként a műszaki egyetem katonai tanszéke páncélos tagozatának volt a parancsnoka.

NAGY György őrnagy a katonai tanszék utásztagozatának a parancsnoka, egy református pap fia, négy gyermek atyja, akiknek a felesége egy régi alezredes leánya és akinek a bágyja öt évig volt MOSZKVA-ban a LENIN-egyetemen. A forradalom leverése után szintén jelentkezett az új karhatalomnál való szolgálattételre.

Hasonlóképpen cselekedett az előbbi beosztottja, illetve előadója HORVÁTH István százados, valamint PALFI Károly alezredes, az építőipari műszaki egyetem katonai tanszékének a parancsnoka.

End